

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ  
CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

# KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Số 30.2019



## TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Techfest Vietnam lần đầu tiên tổ chức tại Mỹ và Hàn Quốc
- 02 Phát động Cuộc thi Sáng kiến vì cộng đồng lần thứ III năm 2019
- 03 Hàng nghìn start-up sẽ tham gia Hanoi Innovation Summit - sự kiện toàn cầu về sáng tạo đổi mới
- 04 Công bố Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp Next100, quy mô 10 triệu USD

## KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Flying Fish - Tiếp sức cho những ước mơ khởi nghiệp
- 06 Ứng dụng công nghệ nhập vai vào thành phố thông minh

## KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Các dịch vụ ươm tạo doanh nghiệp ảo (tiếp theo và hết)



### CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội  
Tel: (024) 38262718



*Khai mạc Techfest Vietnam 2018 hôm 28/11/2018 tại Đà Nẵng.*

## TECHFEST VIETNAM LẦN ĐẦU TIÊN TỔ CHỨC TẠI MỸ VÀ HÀN QUỐC

*Là hoạt động mở màn cho chuỗi sự kiện Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia - Techfest Vietnam 2019, Techfest Quốc tế sẽ lần đầu tiên diễn tại Mỹ (từ 7 đến 13/9) và Hàn Quốc (từ 1 đến 6/11).*

Tại đây, các startup sẽ tham gia những buổi làm việc, kết nối riêng với các nhà đầu tư, quỹ đầu tư uy tín và nhiều chuyên gia khởi nghiệp quốc tế, cùng thảo luận về các công nghệ đang là xu hướng tại Việt Nam và thế giới.

Bên cạnh đó, startup cũng có cơ hội thuyết minh dự án, cọ xát với các startup tại Silicon Valley (Mỹ) và Panggyo Techno Valley (Hàn Quốc), hay hợp tác mở rộng thị trường với các doanh nghiệp, tập đoàn, chuỗi cung ứng lớn.

Theo lịch trình dự kiến, [Techfest tại Mỹ](#) sẽ diễn ra từ ngày 7/9 đến 13/9. Đây là nơi đặt trụ sở công nghệ hàng đầu của 39 đại diện trong danh sách Fortune 1.000 cũng như hàng nghìn startup công nghệ khác. Tại đây, startup Việt sẽ tham gia hoạt động kết nối đầu tư 1-1, thăm quan trụ sở của các doanh nghiệp hàng đầu như Facebook, Google, và làm việc với một số tổ chức thúc đẩy kinh doanh như 10xInnovation Lab, Waves và Trường Đại học Stanford. Seoul và Busan (Hàn Quốc) sẽ là điểm đến

tiếp theo của Techfest Vietnam 2019, từ 1 đến 6/11. Tại Techfest Hàn Quốc, các cá nhân, tổ chức sẽ làm trực tiếp với các doanh nghiệp lớn, các quỹ đầu tư mạo hiểm tại Panggyo Techno Valley, được mệnh danh là Silicon Valley của khu vực Châu Á.

Ngoài ra, các hội thảo, diễn đàn quy mô lớn với hơn 5.000 lượt người tham dự cũng sẽ được tổ chức. Techfest Quốc tế là sự kiện mở màn cho Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia - Techfest Vietnam 2019 diễn ra vào tháng 12, dự kiến tại

Quảng Ninh. Sự kiện quy tụ 200 gian hàng triển lãm từ các lĩnh vực Tài chính, Công nghệ, Thị trường, Nhân lực, Dịch vụ... cùng các hoạt động kết nối đầu tư 1-1 với hơn 200 nhà đầu tư trong nước và quốc tế.

Techfest Vietnam là một trong những sự kiện khởi nghiệp sáng tạo lớn nhất tại Việt Nam do Bộ Khoa học và Công nghệ chủ trì thực hiện, nằm trong khuôn khổ Đề án "Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025" (Đề án 844)/.



## PHÁT ĐỘNG CUỘC THI SÁNG KIẾN VÌ CỘNG ĐỒNG LẦN THỨ III NĂM 2019

*MOST - Ngày 06/8, tại Hà Nội, Tạp chí Cộng sản, Bộ Khoa học và Công nghệ, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và Tập đoàn Điện lực Việt Nam tổ chức họp báo phát động Cuộc thi Sáng kiến vì cộng đồng lần thứ III.*

Cuộc thi Sáng kiến vì cộng đồng là hoạt động cơ bản nằm trong Chương trình Sáng kiến Vì cộng đồng được tổ chức thường kỳ hai năm một lần. Đây là lần thứ ba liên tiếp kể từ lần đầu tổ chức phát động Chương trình Sáng kiến vì cộng đồng vào năm 2015.

Cuộc thi Sáng kiến vì cộng đồng nhằm tạo cơ hội để các tổ chức, cá nhân đưa ra các sáng kiến, ý tưởng, dự án sáng tạo hỗ trợ cộng đồng, xóa đói giảm nghèo, phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, góp phần xây dựng đất nước giàu mạnh, văn minh,

đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Các ý tưởng sáng tạo, sáng kiến xuất sắc vì cộng đồng được thực hiện ở nhiều lĩnh vực như giáo dục, y tế, giao thông vận tải, khoa học – công nghệ, du lịch, bảo vệ môi trường, văn minh đô thị, xây dựng nông thôn mới... Ban tổ chức cũng khuyến khích và đánh giá cao những sáng kiến giúp hỗ trợ phát triển ở những địa bàn khó khăn, vùng biên giới, hải đảo.

Phát biểu tại buổi họp báo, PGS.TS. Vũ Văn Hà - Phó Tổng biên tập Tạp chí Cộng sản cho biết, cuộc

thi này nhằm kết nối các sáng kiến khả thi với các doanh nghiệp, các tổ chức để hỗ trợ các sáng kiến áp dụng vào thực tiễn phục vụ cộng đồng. Qua đó, thúc đẩy và phát huy vai trò, đóng góp của quần chúng nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ tham gia các hoạt động phát triển cộng đồng, giải quyết các vấn đề xã hội, xây dựng nét văn hoá đẹp cho mỗi công dân Việt Nam có trách nhiệm với các vấn đề xã hội, cùng đóng góp vào sự phát triển bền vững chung của đất nước. Tuy nhiên, để khơi dậy được sáng tạo, khơi dậy đam mê và lan tỏa tinh thần này thì trách nhiệm của truyền thông và báo chí không hề nhỏ. PGS.TS. Vũ Văn Hà cho rằng để cuộc thi này có giá trị, ý nghĩa vai trò của truyền thông và báo chí là hết sức quan trọng.

Ông Đinh Hữu Phú, Cục trưởng Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ Khoa học và Công nghệ) đã chia sẻ về thể lệ tham dự cuộc thi. Theo đó, đối tượng tham gia cuộc thi là các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước, không giới hạn độ tuổi, có ý tưởng sáng tạo cho các hoạt động mang ảnh hưởng tích cực tới cộng đồng. Mỗi cá nhân, đơn vị có thể gửi một hoặc nhiều dự án dự thi.

Tiêu chí đánh giá theo thang điểm 100, trong đó tính phát triển (10 điểm), đối tượng tác động và kết quả mong đợi (20 điểm), tính sáng tạo (20 điểm), tính khả thi (20 điểm), tính bền vững và khả năng nhân rộng (15 điểm), hiệu quả chi phí (10 điểm), năng lực của đơn vị triển khai (5 điểm).

Các dự án cần thể hiện được mong muốn, cam kết sẽ triển khai trong thực tế. Thời gian tiếp nhận bài dự thi từ tháng 8/2019 đến hết tháng 2/2020. Hội

đồng cuộc thi là các nhà lãnh đạo, chuyên gia đại diện trong các lĩnh vực phát động cuộc thi sẽ chọn trao 4 giải gồm, giải nhất (50 triệu đồng), giải nhì (35 triệu đồng), giải ba (25 triệu đồng), giải khuyến khích (10 triệu đồng).

Đại diện cho đơn vị đồng hành cuộc thi, ông Võ Quang Lâm - Phó Tổng Giám đốc Tập đoàn Điện lực Việt Nam chia sẻ: Với nhiệm vụ được Đảng, Chính phủ giao phó cung cấp đủ điện cho quốc gia, trong thời gian qua EVN đã hoàn thành tốt nhiệm vụ này. Cùng với đó EVN rất chú trọng, quan tâm đến trách nhiệm xã hội, trong đó đặc biệt quan tâm đến những hoạt động vì cộng đồng. Chính vì vậy, EVN quan tâm Cuộc thi Sáng kiến vì cộng đồng do Tạp chí Cộng sản tổ chức. EVN đồng hành với mong muốn có những sáng kiến thiết thực cho cộng đồng. Ngoài ra EVN cũng mong muốn cộng đồng, cán bộ công nhân viên EVN có những sáng kiến, giải pháp đảm bảo điện, tiết kiệm điện... phục vụ đắc lực cho hoạt động sản xuất kinh doanh của EVN.

Thời gian đăng ký dự thi từ tháng 8/2019 đến hết ngày 28/2/2020. Thông tin chi tiết về cuộc thi, cá nhân và tổ chức có thể tham khảo tại địa chỉ: [www.sangkienvicongdong.vn](http://www.sangkienvicongdong.vn)

Nơi nhận các sáng kiến dự thi: Tạp chí Cộng sản: 28 Trần Bình Trọng, phường Nguyễn Du, quận Hai Bà Trưng, thành phố Hà Nội.

Điện thoại: (0243).9429756/9429761/9429771/9429840.  
Email: [sangkienvicongdong@gmail.com](mailto:sangkienvicongdong@gmail.com)

Ban Tổ chức sẽ trao giải nhất trị giá 50 triệu đồng; giải nhì trị giá 35 triệu đồng/giải; giải ba trị giá 25 triệu đồng/giải và giải khuyến khích trị giá 10 triệu đồng/giải.



# HÀNG NGHÌN STARTUP SẼ THAM GIA HANOI INNOVATION SUMMIT - SỰ KIỆN TOÀN CẦU VỀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

*Báo Đầu tư - Trong hai ngày 29 và 30 tháng 8 năm 2019, Hanoi Innovation Summit (“HIS”) sẽ diễn ra tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia Hà Nội (Việt Nam). Đây là sự kiện toàn cầu về đổi mới sáng tạo với quy mô lớn và đầu tiên tại Việt Nam, với sự tham gia của hàng nghìn startup, lãnh đạo cấp cao, nhà đầu tư, nhà khởi nghiệp và giới hàn lâm nhằm giao lưu, kết nối những cơ hội kinh doanh và đặc biệt chia sẻ những ý tưởng về sáng tạo.*

Diễn ra liên tiếp trong ba ngày với một ngày dành cho các chuyên gia và hai ngày mở cửa cho công chúng, Sự kiện đa quốc gia này sẽ tập hợp những đại diện tên tuổi trong lĩnh vực công nghệ bao gồm các doanh nhân, tập đoàn, diễn giả và nhà đầu tư với mục đích xây dựng một cầu nối lâu dài giữa các nhà đổi mới quốc tế hàng đầu và thế hệ những người đổi mới tiếp theo của Châu Á.

Hanoi Innovation Summit sẽ tập trung vào 6 chủ đề lớn: Công nghệ dành cho người tiêu dùng, Môi trường, Khoa học đời sống, Thành phố thông minh, Tương lai của công việc và Di động, Hậu cần.

Bên cạnh loạt hội nghị, Hanoi Innovation Summit (HIS) cũng sẽ tổ chức cuộc thi khởi nghiệp OI Award - nơi các công ty khởi nghiệp có thể giới thiệu doanh nghiệp của họ tới các nhà đầu tư tiềm năng và truyền

thông quốc tế. 60 công ty khởi nghiệp được chọn lọc từ hơn 200 hồ sơ sẽ được nhận một gian hàng và chỗ ở miễn phí tại hội nghị thượng đỉnh, cùng với cơ hội để đưa dự án của họ ra trước công chúng. Startup có triển vọng nhất sẽ được trao giải OI, bao gồm giải thưởng tiền mặt trị giá 10.000 USD, tín dụng đám mây AWS, bootcamp tăng tốc 1 tuần tại Việt Nam và cơ hội tham gia các sự kiện quốc tế từ các đối tác của HIS tại Thái Lan, Đài Loan, Hàn Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ và Canada.

Sự kiện Hanoi Innovation Summit sẽ cho thấy sức mạnh của sự sáng tạo có thể mang đến những thay đổi đột phá và tích cực đối xã hội cũng như trong lĩnh vực kinh doanh. Đồng hành với sự kiện là nhà tài trợ vàng Dreamplex- đơn vị không ngừng hỗ trợ cộng đồng startup và doanh nghiệp tại Việt Nam.

Ông Jonah Levey, CEO của Dreamplex - Nhà tài trợ vàng của sự kiện chia sẻ, hỗ trợ các doanh nhân và cộng đồng doanh nghiệp tại Việt Nam luôn là mối quan tâm hàng đầu của Dreamplex với cương vị là 'Space for Success' (Không gian kiến tạo thành công). Không chỉ chú trọng vào việc thiết kế các không gian làm việc ấn tượng và đầy cảm hứng để nâng cao năng suất làm việc, Dreamplex luôn đi đầu trong các hoạt động, sự kiện mang tính kết nối và giúp cộng đồng doanh nghiệp cũng như cộng đồng thành viên có thể tham gia vào các buổi hội thảo chuyên đề từ kinh doanh đến cuộc sống, từ trang bị kiến thức đến kỹ năng, hay các buổi chia sẻ thú vị và

bổ ích từ các chuyên gia giàu kinh nghiệm và thành công.

"Ngoài ra, việc mang đến cho cộng đồng thành viên của Dreamplex rất nhiều ưu đãi và đặc quyền độc đáo, chưa từng có cũng thể hiện sự sáng tạo và đổi mới khi chúng tôi có thể giúp doanh nghiệp giải quyết được rất nhiều những khó khăn như nâng cao sự tương tác của các thành viên trong công ty, gìn giữ đội ngũ nhân tài tốt hơn, giúp doanh nghiệp yên tâm và tập trung vào hoạt động kinh doanh, gầy dựng thành công. Việc tài trợ sự kiện lần này có ý nghĩa lớn lao đối với Dreamplex, chúng tôi rất vui mừng chờ đợi những kết quả và giá trị tốt đẹp mà HIS sẽ mang đến cho cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam", ông Levey chia sẻ thêm.

Dreamplex là một trong những không gian làm việc chung đầu tiên và hàng đầu tại Việt Nam. Với ba địa điểm có vị trí chiến lược ngay tại trung tâm của Thành phố Hồ Chí Minh hiện tại và nhiều địa điểm sẽ ra mắt trong thời gian tới, Dreamplex Không Gian Kiến Tạo Thành Công là môi trường làm việc lý tưởng khi các thành viên có thể học tập, chia sẻ và phát triển cùng cộng đồng doanh nghiệp sôi nổi tại đây. Hỗ trợ doanh nhân và cộng đồng khởi nghiệp tại Việt Nam vẫn luôn là mối quan tâm hàng đầu của Dreamplex nổi bật với sự kiện Cựu Tổng thống Mỹ Barack Obama đã đến thăm và chia sẻ cùng cộng đồng khởi nghiệp Dreamplex vào năm 2016.

Để biết thêm thông tin về Dreamplex, hãy truy cập [www.dreamplex.co](http://www.dreamplex.co) hoặc gọi cho đội ngũ Dreamplex theo số: 0931 773 320.





## CÔNG BỐ QUỸ HỖ TRỢ KHỞI NGHIỆP NEXT100, QUY MÔ 10 TRIỆU USD

*Báo Đầu tư - Thực hiện mục tiêu trở thành bộ phận cho 100 doanh nghiệp công nghệ khác, ông chủ của Tập đoàn NextTech - Nguyễn Hòa Bình đã chính thức ra mắt Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp giai đoạn sớm Next100, quy mô 10 triệu USD.*

### **Ra mắt Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp để trở thành bộ phận cho startup Việt**

Tập đoàn NextTech vào ngày 31/7 đã chính thức công bố ra mắt Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp giai đoạn sớm Next100 ([www.next100.tech](http://www.next100.tech)) quy mô 10 triệu USD.

Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp này được lai ghép từ 3 mô hình Venture Builder - Ecosystem - Venture Capital, lần đầu tiên xuất hiện tại Việt Nam. Với khẩu

hiệu “Tri kỷ của Startup”, ngoài đầu tư tài chính Next100 còn đặt mục tiêu đồng hành cùng các founder hoá giải những khó khăn lớn nhất của startup Việt trong giai đoạn khởi nghiệp để gia tăng cơ hội thành công với thời gian và chi phí tối ưu nhất.

Thuộc thể hệ startup công nghệ đầu tiên tại Việt Nam từ năm 2001, NextTech-group có gần 20 năm lịch sử khởi nghiệp từ con số không và trở thành một hệ sinh thái gần 20 dịch vụ điện tử hoá hoạt động tại

Việt Nam và 8 thị trường khác tại Đông Nam Á và Trung Quốc trong 4 lĩnh vực thương mại điện tử, công nghệ tài chính, dịch vụ hậu cần và giáo dục.

Sở hữu nhiều thương hiệu công nghệ có tên tuổi như mPoS.vn, VIMO.vn, NganLuong.vn, Boxme.asia, FastGo.mobi... NextTech hiện có gần 2.000 nhân viên và sản lượng giao dịch điện tử hàng năm ước đạt 3 tỷ USD.

Chia sẻ với Báo Đầu tư, ông Nguyễn Hòa Bình, Chủ tịch NextTech từng cho biết, trước đây, mục tiêu của NextTech là trở thành doanh nghiệp tỷ USD. Tuy nhiên sau đó, mục tiêu của ông là trở thành “bộ phóng” cho 100 doanh nghiệp khởi nghiệp công nghệ Việt Nam.

Thực hiện mục tiêu này, NextTech đã cho ra đời Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp giai đoạn sớm Next100, quy mô 10 triệu USD.

“Đã từng là startup may mắn khởi nghiệp thành công nên NextTech mong muốn mang các kinh nghiệm và nguồn lực góp phần xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp Việt Nam đủ sức cạnh tranh ở tầm khu vực. Chúng tôi thấu cảm sự cô đơn và thiếu thốn trong giai đoạn đầu khởi nghiệp nên định vị Next100 như một người bạn ‘tri kỷ’ thân thiết của các startup Việt với mong muốn đồng hành cùng các nhà sáng lập vượt qua khó khăn trên con đường đến thành công với thời gian và chi phí tối ưu nhất”, ông Bình nói.

Theo ông Đào Minh Phú, Giám đốc điều hành Next100, đối tượng mục tiêu của Quỹ là các startup công nghệ đang thực hiện chuyển đổi số các lĩnh vực truyền thống sang nền tảng điện tử hoá, hoặc các startup trong lĩnh vực truyền thống nhưng đang tận dụng công nghệ để tối ưu hoá năng suất lao động cho ngành nghề của mình; với mục tiêu chung là phải “phá bĩnh” hoặc tối ưu phương thức kinh doanh truyền thống để tạo ra các giá trị gia tăng mới cho xã hội.

Ba tiêu chí quan trọng nhất để Next100 lựa chọn startup đầu tư là đội ngũ sáng lập có năng lực thực thi tốt và tư duy sáng tạo không giới hạn, có hiểu biết sâu sắc về lĩnh vực đang khởi nghiệp và có ý tưởng đột phá thị trường; các khiếm khuyết khác nếu có sẽ được Next100 và các đối tác hỗ trợ khắc phục sau khi đầu tư.

### **3 bi kịch của startup Việt và con đường để vượt qua**

Đã trải qua đầy đủ các giai đoạn phát triển của một startup từ những ngày đầu khởi nghiệp khó khăn “biến không thành có” vào năm 2001, qua giai đoạn tăng trưởng và nhân rộng thành hệ sinh thái đa dịch vụ từ năm 2009, và toàn cầu hoá mở rộng ra khu vực Đông Nam Á từ năm 2014, nên NextTech thấu hiểu bi kịch của các nhà sáng lập startup là phải đối mặt với cô đơn và muôn vàn thiếu thốn, trong đó có 3 khó khăn lớn nhất.

Đầu tiên là phải dò tìm ra “long mạch”, được hiểu như một chiến lược phù hợp với năng lực cốt lõi của startup, một ngách thị trường đại dương xanh mới đủ lớn, một công thức kinh doanh độc đáo để đột phá thị trường...

Thứ hai là sau khi bắt được “long mạch” thì startup cần một hệ sinh thái mạnh với lực lượng khách hàng sẵn có đủ lớn để nhanh chóng đưa sản phẩm vào thị trường với chi phí thấp và hiệu quả cao nhất.

Thứ ba và cuối cùng mới là tiền! Kinh nghiệm cho thấy startup chỉ nên nhận nhiều vốn đầu tư khi đã tìm ra “long mạch” để tăng trưởng bền vững, khi đó mới là lúc tiêu tiền để nhanh chóng chiếm thị phần và tạo khoảng cách với đối thủ.

Thực tế cho thấy, đại đa số startup sẽ không vượt qua được 3 khó khăn nói trên và phải rời bỏ thị trường chỉ trong 1-2 năm đầu khởi nghiệp vì hết tiền và không thể gọi vốn do không thể tăng trưởng đủ nhanh và bền vững, các nhà sáng lập sau đó có thể

sẽ phải đối mặt với các bi kịch tiếp theo là nợ nần và mất niềm tin.

Đã kinh qua những trải nghiệm thực tế đó, NextTech-group ra mắt sẽ đồng hành với startup Việt hoá giải những khó khăn lớn nhất về đường hướng chiến lược, hệ sinh thái và vốn khởi nghiệp.

Cụ thể Next100 sẽ làm việc cùng các nhà sáng lập để tìm ra “long mạch” và công thức tăng trưởng bền vững cho mô hình kinh doanh của startup.

Sau đó startup có thể tận dụng các nguồn lực

sẵn có từ hệ sinh thái gần 20 sản phẩm dịch vụ và 10 triệu khách hàng của NextTech-group để đột phá thị trường với chi phí tối ưu, và được hỗ trợ phát triển ra thị trường Đông Nam Á sau những thành công bước đầu tại Việt Nam.

Khi có nhu cầu về vốn, Next100 sẽ đầu tư các vòng hạt giống từ 100.000 USD đến 1 triệu USD, đồng thời phối hợp cùng startup gọi vốn từ các quỹ đầu tư khác trong và ngoài nước khi tăng trưởng đến quy mô lớn hơn./.



*“Muốn đi nhanh hãy đi một mình, nhưng nếu muốn đi xa hãy đi cùng nhau”  
- Tư tưởng và khẩu hiệu của Flying Fish.*

## FLYING FISH - TIẾP SỨC CHO NHỮNG ƯỚC MƠ KHỞI NGHIỆP

Trong những năm qua, thành phố Đà Nẵng đã triển khai nhiều chính sách, chương trình hỗ trợ doanh nghiệp. Các chương trình, chính sách của thành phố đã tạo điều kiện, góp phần quan trọng cho cộng đồng doanh nghiệp vượt qua những khó khăn và phát triển. Tuy nhiên, để tạo nên một sức bật mới, mang tính bước ngoặt trong phát triển cộng đồng doanh nghiệp ở giai đoạn tiếp theo, Đà Nẵng cần có hướng đi mới, một tầm nhìn dài hạn hơn.

Một trong những hướng đi đó là tạo dựng được một nền văn hóa khởi nghiệp, thúc đẩy hoạt động sáng tạo và khởi nghiệp trong các tầng lớp dân cư, đặc biệt là đối với các bạn trẻ. Những câu chuyện thành công trong hỗ trợ khởi nghiệp của các quốc gia như Mỹ, Israel, Singapore... tiếp thêm cho Đà Nẵng động lực và những kinh nghiệm trên con đường sáng

tạo, tìm tòi hướng đi mới.

Ở kỳ trước, chúng tôi đã giới thiệu về Liberzy, Bích họa Ánh Dương nằm trong những dự án được Vườn ươm Sông Hàn hỗ trợ ươm tạo và phát triển tại Đà Nẵng. Một dự án tiêu biểu khác do Vườn ươm Doanh nghiệp thành phố Đà Nẵng - DNES ươm mầm, nối thêm cánh tay để phát triển một hệ sinh thái đổi mới sáng tạo năng động của thành phố, là dự án Flying Fish.

Flying Fish hay tên tiếng Việt gọi là Cá Chuồn. Đây là loài cá mà chỉ có vùng biển miền Trung mới có, vừa có thể bơi, vừa có thể bay trên mặt nước và tuyệt đối luôn đi theo đàn. Sự linh hoạt trong ứng biến, tích tụ năng lượng và đoàn kết ra khơi chính là tinh thần mà cá chuồn truyền cảm hứng cho những người trẻ quyết dấn thân vào hành trình hỗ trợ khởi

ngiệp này.

Ra đời năm 2017, nhưng chính thức đi vào hoạt động từ năm 2018, Flying Fish được hình thành với hai mục tiêu chính là: (1) Tư vấn quản lý - một hình thức truyền thống đã có từ lâu và (2) Đầu tư khởi nghiệp sáng tạo - một mô hình mới để triển khai Nghị định số 38/2018/NĐ-CP ngày 11/3/2018 của Chính phủ quy định chi tiết về đầu tư cho doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo.

Sự ra đời của Flying Fish là để đáp ứng những mong mỏi của quá trình phát triển khởi nghiệp đổi mới sáng tạo ở Thành phố Đà Nẵng. Năm 2016 - 2017, bức tranh khởi nghiệp tại Đà Nẵng đã có nhưng còn tương đối mới mẻ và im ắng. Anh Phạm Đức Nam Trung, Giám đốc Vườn ươm, người có nhiều năm trải nghiệm và vực dậy phòng trào khởi nghiệp tại thành phố đã chứng kiến những câu chuyện về sự khó khăn của những người có đam mê khởi nghiệp nhưng bị “bế tắc”. Trong đó, hai câu chuyện mà anh suy nghĩ nhiều nhất, cũng là động lực để anh thực hiện dự án Flying Fish.

### **CÂU CHUYỆN KHỞI NGHIỆP**

Đó là một câu chuyện buồn của khởi nghiệp Đà Nẵng trong những ngày đầu năm 2017, khi mà anh Trung chứng kiến một dự án thú vị đã từng giành được rất nhiều giải thưởng lớn nhỏ khác nhau trong lĩnh vực nông nghiệp đang đứng trước nguy cơ đóng cửa, với lý do hàng đầu giống như hầu hết các dự án khởi nghiệp ở giai đoạn khởi đầu. Đó là không có tiền cho giai đoạn phát triển dự án. Những chàng trai năm cuối của trường đại học Bách Khoa Đà Nẵng đã dành bao nhiêu tâm sức để đi đến một giai đoạn quan trọng nhất của mình: “Khởi nghiệp” song phải dừng lại thì còn gì buồn hơn. Đây không phải là lần đầu, họ cũng đã từng không đủ tiền để thuê một xưởng cơ khí thực hiện bản mẫu của cái máng heo tự động và phải xoay xở từ các nguồn kinh phí khác

nhau. “Tôi từng nghe một bạn trong nhóm thờ một hơi rất dài vào nửa đêm: sao nghe báo đăng chuyện công ty này gọi vốn triệu đô, công ty kia thoái vốn trăm tỷ đồng nợ mà xa xôi quá, mình cần có vài chục triệu đồng để thực hiện một sản phẩm đã được chứng thực về tính hiệu quả của bao nhiêu ban giám khảo chuyên môn cao, mà cứ đứng yên giữa dòng nước...” anh Trung nhớ lại.

Anh Trung vừa nói, vừa hồi tưởng: “Mấy chục triệu đồng, không phải là số tiền lớn, cũng chẳng phải là nhỏ. Người miền Trung mà, chưa từng có văn hóa “mạo hiểm” để sẵn lòng trao khoản tiền này cho các bạn. Nhưng rồi đoạn khó khăn đó cũng qua, lại tiếp đến một đoạn gian truân tiếp theo, khi mà đã dốc hết tiền của gia đình, bạn bè để sản xuất ra các sản phẩm có thể thương mại hóa bước đầu, thì thị trường thịt heo bị sụp, giá giảm sút nghiêm trọng nên đâu có trại chăn nuôi nào có tiền để đầu tư cho một cái máng ăn tự động, dù ai cũng công nhận về tính hiệu quả của sản phẩm này”.

### **CÂU CHUYỆN THỨ HAI**

Tương tự như vậy, một chàng cử nhân công nghệ thông tin khác với niềm đam mê bất tận dành cho các loại ngũ cốc, thực phẩm dinh dưỡng cho dân tập thể thao vẫn mỗi ngày chạy xe đến những vùng nguyên liệu thô sản ở Quảng Nam để mua đậu xanh, đậu đỏ, đậu đen, đậu phộng, bắp, mè... rồi về tự rang, tự xay, tự phối trộn theo công thức mà ra được. Anh đóng gói, thông báo trên Facebook và đi giao hàng. Công việc này đã kéo dài suốt ba năm qua, với một giấc mơ có thật: một lần nữa, giới thiệu ngũ cốc Đà Nẵng cho mọi người biết, như cách mà trăm năm trước cảng Đà Nẵng, cảng Hội An tấp nập thuyền buôn các nơi đến mua hàng. Nhưng làm sao để đi tiếp con đường này, một con đường không mấy bằng phẳng mà anh bạn đã đổi theo từ những trang sách khởi nghiệp Israel bao lâu nay? Anh cần vài



*Anh Phạm Đức Nam Trung, Giám đốc Vườn ươm Doanh nghiệp thành phố Đà Nẵng kiêm sáng lập Flying Fish*

mười triệu đồng để trang bị một hệ thống máy rang, máy sấy và máy xay bột, máy đóng gói. Nhà đầu tư khởi nghiệp lắc đầu: đây là khởi nghiệp mưu sinh chứ không phải startup, không có khả năng làm lớn lên thành công ty triệu đô, không đầu tư! Ngân hàng hỏi ngay: có nhà cửa đất đai gì để thế chấp không? Những chàng trai này, và còn rất nhiều những người trẻ khác, đang cần được hà hơi tiếp sức, nhưng ai sẽ làm chuyện này?

Và phải có ai làm chuyện này, hỗ trợ những câu chuyện đẹp để giàu khát vọng và có khả năng thay đổi một chút cho thị trường chứ. Và chờ mãi không có ai. Nên Flying Fish ra đời, tự nhận trách nhiệm hỗ trợ những dự án khởi nghiệp không lung linh sắc màu, thêm sức, thêm lửa và thêm niềm tin cho những chàng trai, cô gái tuổi đôi mươi muốn theo đuổi giấc mơ của mình thay vì bị người khác thuê để thực hiện giấc mơ của họ.

### **FLYING FISH - NHỊP CẦU CHO NHỮNG ƯỚC MƠ**

Giải thích “cơ chế” hoạt động của Flying Fish, anh

Trung cho biết: “Theo đăng ký kinh doanh, Flying Fish là một công ty cổ phần. Nhưng thực tế, Flying Fish hoạt động theo mô hình của một quỹ - nơi huy động vốn của các nhà đầu tư thiên thần để mua cổ phần của các công ty khởi nghiệp (có thể chưa hoặc đã lên sàn chứng khoán). Đã có 10 nhà đầu tư đầu tiên góp vốn thành lập công ty, đó là những người đang trực tiếp điều hành DNES hay những nhân sự gián tiếp hỗ trợ cho khởi nghiệp ở Đà Nẵng. Họ dốc hết túi tiền của mình cho Flying Fish, không chỉ kỳ vọng vào sự thành công mà đầu tư cho khởi nghiệp còn thể hiện niềm tin, cam kết và khát vọng vào một cộng đồng những nhà khởi nghiệp trẻ của Đà Nẵng.”

Với quan điểm không huy động vốn từ các nhà đầu tư chuyên nghiệp hay các công ty, tập đoàn lớn với số vốn đầu tư từ 1 đến vài trăm triệu USD, Flying Fish chủ yếu tập trung vào các nhà đầu tư ở địa phương hoặc cam kết gắn bó lâu dài với khởi nghiệp tại Đà Nẵng, số vốn đầu tư chỉ từ vài nghìn đến vài chục nghìn USD. Những người tham gia vào Flying Fish, mỗi người có một chuyên môn khác nhau

và bổ sung cho nhau, đây cũng là mục tiêu và định hướng của Flying Fish - vừa có thể bơi, vừa có thể bay như những đàn Cá Chuồn.

**Hiện nay, Flying Fish tập trung hỗ trợ, đầu tư cho ba đối tượng chính:**

**1. Các công ty khởi nghiệp ĐMST**

Flying Fish cung cấp vốn đầu tư ở giai đoạn đầu để các công ty có thể hoàn thiện sản phẩm đưa ra thị trường, đồng thời hỗ trợ quản lý, quản trị doanh nghiệp, truyền thông và kết nối với các đối tác.

**2. Các công ty nhỏ nhưng có xu hướng chuyển đổi số (ứng dụng công nghệ số vào hoạt động kinh doanh, hoạt động sản xuất)**

Với những công ty này, Flying Fish cung cấp, tư vấn chiến lược phát triển (do Flying Fish có đội ngũ gồm nhiều chuyên gia có kinh nghiệm ở địa phương thuộc nhiều lĩnh vực). Cùng với đó là cung cấp các giải pháp công nghệ phù hợp.

**3. Chính các nhà đầu tư đang muốn mở rộng danh mục đầu tư**

Flying Fish kết nối các nhà đầu tư nhỏ (nhà đầu tư thiên thần) để cùng tập trung vào một số dự án có khả năng thương mại.

Giới thiệu thêm về Flying Fish, Anh Trung cho biết thêm, hiện nay Flying Fish đang hỗ trợ cho 06 dự án nhỏ bước đầu đang được thị trường đón nhận, đó là:

- Dự án Hekate - chuyên về công nghệ AI và chatbot, sở hữu nền tảng messnow - tự động phản hồi khi có đối tượng muốn giao tiếp.

- Dự án Zody - Ứng dụng thay thế thẻ thành viên giúp người dùng tích điểm ngay khi bước vào bất kỳ cửa hàng ăn uống, dịch vụ nào.

- Dự án Homecare - Nền tảng kết nối bác sỹ và bệnh nhân cho dịch vụ chẩn đoán và chăm sóc sức khỏe tại nhà.

- Dự án Viet Co-working và Surfspace - Hệ thống không gian làm việc chung, không gian sáng tạo tài Đà Nẵng và khu vực miền Trung

- Dự án H<sub>2</sub>O Farm - Cung cấp hệ thống thủy canh nhà, phố và minifarm.

- Dự án Minh Hồng - Sản xuất hóa mỹ phẩm từ chế phẩm sinh học.

Chia tay anh Trung trong cuối chiều đã tắt nắng, chúng tôi nghe được tâm tư cháy bỏng của một nhà đầu tư trong Flying Fish: “Chúng tôi muốn đồng hành cùng Flying Fish, vì đây là một cơ hội tuyệt vời để góp phần biến những giấc mơ khởi nghiệp của những người quanh mình thành hiện thực. Đầu tư cho khởi nghiệp luôn là một danh mục mà bất cứ nhà đầu tư chuyên nghiệp nào cũng đều mong muốn sở hữu, vì nó không chỉ là những con số nhảy múa trên bảng điện của thị trường chứng khoán hay những cú lướt sóng trên sàn bất động sản, nó là những câu chuyện của tương lai, của những người đang miệt mài làm ra những điều đẹp đẽ. Nhưng không ai muốn một mình đi trên con đường được gọi tên là “mạo hiểm” này, nên triết lý của Flying Fish chính là điều mà chúng tôi muốn tìm kiếm: Cùng nhau tiến lên, rẽ sóng và chinh phục đại dương ngoài kia...”

Những bước đi đầu tiên hôm nay về một thành phố khởi nghiệp dẫu còn nhiều gian nan và đầy thách thức ở phía trước, nhưng chúng ta hoàn toàn có quyền hy vọng và đầy đủ niềm tin Đà Nẵng trở thành một thành phố khởi nghiệp với sự đầu tư, định hướng nhất quán để xác định mục tiêu phát triển doanh nghiệp, phát triển cộng đồng khởi nghiệp, là ưu tiên hàng đầu trong chương trình phát triển kinh tế của chính quyền thành phố.

**Minh Phụng**



## ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ NHẬP VAI VÀO THÀNH PHỐ THÔNG MINH

*Đã từ lâu, phát triển thành phố thông minh nhận được sự quan tâm rộng rãi của cộng đồng và các nhà hoạch định chính sách. Mặc dù cho tới nay, chưa có một định nghĩa chung nào về thành phố thông minh được đưa ra, nhưng mục đích sau cùng của thành phố thông minh chính là cung cấp các dịch vụ phục vụ công dân được cải thiện và đem lại đời sống tốt hơn cho cư dân đô thị.*

Với nỗ lực biến kế hoạch đầy tham vọng này thành hiện thực, chính phủ, các nhà quy hoạch đô thị, kỹ sư và kiến trúc sư đang hợp tác và tận dụng một cách chiến lược các công nghệ kỹ thuật số trong thời đại mới. Dữ liệu lớn, Trí tuệ nhân tạo (AI), Internet Vạn vật (IoT) và điện toán đám mây là trong số các công nghệ có thể góp phần làm cho sáng kiến này thành công. Mặc dù các công cụ công nghệ này góp phần mang lại thành công cho thành phố thông minh,

nhưng các công nghệ như thực tế tăng cường và thực tế ảo được áp dụng ở các thành phố thông minh có thể cải thiện sự tự lực và năng lực ra quyết định của người dân. Các công nghệ nhập vai này có thể đưa người dùng vào một môi trường kỹ thuật số, tương tác và hoàn toàn khác nhau hoặc áp nội dung số vào một thế giới vật chất, sẽ có những công dụng độc đáo và hấp dẫn trong các thành phố thông minh. Sau đây là một số những công dụng như vậy.



## **THỰC TẾ TĂNG CƯỜNG Ở CÁC THÀNH PHỐ THÔNG MINH (AR)**

Với khả năng kết nối mạng ổn định, tốc độ cao, công nghệ AR đã đủ chín muồi để tác động đến các thành phố trong tiến trình trở nên thông minh, số hóa và được kết nối theo các cách sau đây:

### **Chỉ hướng**

Các ứng dụng chỉ hướng là một trong những công cụ quan trọng nhất đối với hành khách ở các thành phố. Các ứng dụng này có thể đề xuất các tuyến đường ngắn nhất, giúp mọi người dễ dàng đi lại từ địa điểm này tới địa điểm khác trong thời gian ngắn hơn. Tuy vậy, công nghệ AR hứa hẹn mang đến trải nghiệm thậm chí hấp dẫn và độc đáo hơn cho những người cần trợ giúp chỉ hướng.

Ngày nay, nếu chúng ta gặp khó khăn khi đi du lịch đến một địa phương mới, chúng ta sẽ lấy điện thoại thông minh ra và mở ứng dụng chỉ hướng để được trợ giúp. Chúng ta sẽ phải nhìn vào màn hình điện thoại thông minh của chúng ta liên tục để không bỏ lỡ bất kỳ hướng nào. Cách tiếp cận mà chúng ta đang thực hiện là rất bất tiện và không an toàn. AR có thể đóng một vai trò quan trọng ở đây. Thay vì hiển thị cho người dùng một bản đồ phức tạp, AR sẽ sử dụng camera điện thoại để lấy thông tin về vị trí của người dùng, tăng nội dung chỉ hướng trên màn hình di động và giúp họ định hướng trong khi đi, v.v. Những người sử dụng ứng dụng phần mềm chỉ hướng dựa trên AR chỉ cần di chuyển điện thoại của họ xung quanh còn AR sử dụng một chỉ báo để chỉ ra hướng đi đúng. Bằng cách này, AR có thể cung cấp cho người dùng không chỉ trải nghiệm định hướng mới lạ mà còn giúp đi lại an toàn hơn.

### **Ứng phó với thảm họa**

Khi thảm họa xảy ra, những người phải ứng phó với thiên tai đầu tiên sẽ cần có sự liên lạc rõ ràng và liên lạc với những người khác, liên quan đến thông

tin chính xác về các điều kiện hiện tại và năng lực ra quyết định kịp thời để đưa ra hướng dẫn và trợ giúp phù hợp. Để thực hiện các hoạt động cứu trợ và an toàn, những nhân viên này cần được cung cấp các công cụ và hỗ trợ phù hợp. Các công cụ AR có thể mang lại sự hỗ trợ và trợ giúp tốt nhất cho nhu cầu của họ.

Hãy tưởng tượng khi lũ lụt xảy ra và người dân bị mắc kẹt và cần được giải cứu. Các nhân viên cứu hộ cần được hướng dẫn nhanh chóng và an toàn đến đích đến vì dây điện bị chìm trong nước có thể gây ra rủi ro nghiêm trọng cho họ. Những kịch bản như thế có thể được xử lý tốt bởi AR. Chỉ cần đeo kính thông minh dựa trên AR, các nhân viên có thể có được thông tin chuyên sâu về địa điểm, những người mắc kẹt và tuyến đường an toàn nhất để tiếp cận họ.

Hơn nữa, AR có thể được sử dụng để huấn luyện các nhân viên cứu hộ bằng các hiệu ứng thị giác tương tác, giúp họ trải nghiệm các mối đe dọa thực sự. Kiểu huấn luyện như thế có thể làm tăng sự tự tin của nhân viên, giúp họ thực hiện các hoạt động sơ tán an toàn hơn.

### **Các dịch vụ y tế**

Cùng với việc duy trì tiêu chuẩn sống, các thành phố thông minh còn tập trung vào việc cải thiện mức độ thịnh vượng và sức khỏe tinh thần của cư dân. Trong khi các công nghệ kỹ thuật số luôn có tác động mạnh mẽ trong lĩnh vực y tế, thì tiềm năng của AR đối với lĩnh vực y tế chính là tính mới lạ và sáng tạo.

Ngày nay, bệnh nhân ngày càng có ý thức về sức khỏe và kỳ vọng sẽ được cập nhật liên tục về tình trạng sức khỏe và các biến chứng của họ. Tuy nhiên, dù các bác sĩ đã giải thích với người bệnh về tình trạng sức khỏe của họ, nhưng đôi khi người bệnh vẫn chưa thể lĩnh hội hoàn toàn những thông tin từ bác sĩ khiến cho sau này có thể làm phát sinh mâu thuẫn. AR có thể giải quyết vấn đề này cho chúng ta.

**BẢNG 1. CÁC CÔNG NGHỆ NHẬP VAI TRONG THÀNH PHỐ THÔNG MINH**

Thực tế tăng cường	Thực tế ảo
Chỉ hướng	Giáo dục
Ứng phó thảm họa	Quy hoạch đô thị
Các dịch vụ y tế	Huấn luyện cảnh sát

PatientAR, một ứng dụng AR được thiết kế bởi một công ty y tế chính hình, cho phép bệnh nhân hiểu rõ hơn về tình trạng đầu gối của họ, sẽ giúp bệnh nhân và bác sĩ có tiếng nói chung hơn.

### **THỰC TẾ ẢO TẠI CÁC THÀNH PHỐ THÔNG MINH**

VR, một công nghệ đưa người dùng tới một thế giới hoàn toàn khác bằng cách cho họ thấy một phiên bản ảo của thực tế, sẽ có những ứng dụng tiềm năng sau trong thành phố thông minh.

#### **Giáo dục**

Theo một điều tra của trường đại học Central Lancashire, Vương quốc Anh, có tới 60% sinh viên tham gia điều tra cho rằng phương pháp học tập truyền thống rất nhàm chán. Những phương pháp học tập cổ điển này không chỉ nhàm chán mà còn kém hiệu quả. Sử dụng VR sẽ mang lại một cách đặc biệt và sáng tạo làm tăng khả năng hấp thụ kiến thức của sinh viên với mức chi phí phải chăng.

Hãy tưởng tượng học sinh sẽ có cơ hội đi du lịch đến những địa điểm xa xôi hoặc tham gia vào những sự kiện trong Thế chiến. Hãy tưởng tượng họ được chạm vào một bộ phận cơ thể con người trong lớp giải phẫu hoặc đến thăm một số hành tinh khác trong hệ mặt trời để học các bài học vật lý. Điều đó chỉ có thể thực hiện với sức mạnh của VR. Do đó, công nghệ VR có thể giúp việc học trở nên dễ dàng và dễ hiểu đối với sinh viên, giúp họ phát triển nhanh chóng trong sự nghiệp.

#### **Quy hoạch đô thị**

Thành phố thông minh kết hợp cảm biến, camera và các thiết bị truyền động khi xây dựng các kết cấu hoặc cơ sở hạ tầng mới. Các thành phố thông minh tập trung vào việc sử dụng tối ưu không gian, khiến cho giao thông dễ dàng hơn và cũng thải ra ít phát thải nhà kính từ các tòa nhà hơn. Tất cả những điều này đòi hỏi phải được quy hoạch một cách cụ thể trước khi thực hiện quá trình phát triển. Các kỹ sư xây dựng và kết cấu ngày nay sử dụng các mô hình vẽ 3D và các công cụ và công nghệ trực quan khác để tạo ra các mô hình kiến trúc hoàn hảo.

Với sự trợ giúp của VR, các nhà quy hoạch thành phố có thể kiểm tra một cách hiệu quả xem liệu mô hình được xây dựng có phù hợp với không gian và cơ sở hạ tầng hiện có hay không. Nếu không, các kỹ sư có thể thực hiện các thay đổi cần thiết cho mô hình. Hình đại diện ảo của thành phố, có tất cả các thiết kế cơ sở hạ tầng cần thiết, sẽ giúp các nhà quy hoạch và kỹ sư đô thị hiểu rõ về cần xây dựng những gì và ở đâu. Và, cư dân cũng có cơ hội để đưa ra ý kiến của mình về cách chuyển đổi và phát triển các thành phố tốt hơn.

#### **Huấn luyện cảnh sát**

Các sĩ quan cảnh sát tập sự rất cần có các chương trình đào tạo hiệu quả. Giúp những cảnh sát mới tập sự này tiếp xúc với các tình huống nghiệp vụ trong đời thực và cho phép họ giải quyết tình huống sẽ giúp các sĩ quan này tự tin hơn trong một tình

hướng thực tế. Tuy nhiên, cung cấp việc đào tạo dàn dựng như thực tế như vậy không chỉ tốn kém chi phí, mà còn tiêu tốn thời gian.

VR, trái lại, có thể đưa các sĩ quan cảnh sát vào một thế giới đào tạo, nơi họ sẽ được đặt vào các địa điểm và các tình huống đe dọa thực tế. Các cảnh sát, khi tiếp xúc với môi trường như thực sẽ học được cách không chỉ đối phó với thảm họa mà còn quản lý các phản ứng sau sự cố. Những cảnh sát không thực hành tốt có thể được định ra và hướng dẫn tại chỗ. Với VR, các sĩ quan cảnh sát sẽ được huấn luyện cho mọi tình huống khẩn cấp có thể thấy trước và sẽ sẵn

sàng hành động trong những tình huống nguy hiểm.

Với mức khả dụng của phần cứng có giá cả phải chăng và kết nối Internet tốt, thực tế tăng cường và thực tế ảo đang trở nên dễ dàng tiếp cận hơn trong việc biến các kế hoạch về xây dựng thành phố thông minh thành hiện thực. Với tiềm năng cung cấp trải nghiệm hấp dẫn cho người dùng, thực tế tăng cường và thực tế ảo tại các thành phố thông minh sẽ có năng lực rất lớn để biến đổi và cách mạng hóa lối sống của cư dân.

**Phuong Anh** (*Applications Of Immersive Technologies In Smart Cities, Forbes 5/8/2019*)

# CÔNG CỤ ƯƠM TẠO DOANH NGHIỆP ẢO

(TIẾP THEO VÀ HẾT)

*Các vườn ươm doanh nghiệp ảo sử dụng các công cụ ảo theo những cách khác nhau và với cường độ khác nhau. Có sáu loại công cụ ươm tạo ảo, bao gồm: Dịch vụ tại chỗ cho khách hàng từ xa, học trực tuyến, trao đổi trực tiếp sử dụng công nghệ thông tin, tuyển dụng trực tuyến, cộng đồng ảo và huy động cộng đồng trực tuyến.*

## TRUYỀN THÔNG XÃ HỘI VÀ CỘNG ĐỒNG ẢO

### Cộng đồng/nền tảng/ diễn đàn thảo luận trực tuyến

Có những cộng đồng trực tuyến chỉ dựa vào tương tác trực tuyến. Đây có thể là các diễn đàn trực tuyến được vườn ươm thiết lập. Các diễn đàn này cũng được thiết lập trên các phương tiện truyền thông xã hội, nơi các nhóm hoặc cộng đồng có thể được hình thành, chẳng hạn như thông qua Facebook hay LinkedIn. Một cộng đồng hay diễn đàn trực tuyến có thể được sử dụng để trao đổi thông tin với một nhóm trực tuyến được chọn và có các cuộc thảo luận, đặt câu hỏi và đưa ra câu trả lời, chia sẻ lịch và các sự kiện.

Nhiều vườn ươm trong những năm qua đã cố gắng thiết lập một diễn đàn trực tuyến cho các doanh nghiệp ươm tạo của họ. Về nguyên tắc, một diễn đàn trực tuyến có thể là một nền tảng có giá trị để tương tác. Tuy nhiên, các diễn đàn trực tuyến trong các vườn ươm nghiên cứu chưa bao giờ được sử dụng trong hơn một vài tháng. Các thành viên không sử dụng nền tảng đủ thường xuyên và chức năng của diễn đàn trực tuyến nhanh chóng trở nên lỗi thời.

Mặc dù việc thiết lập một cộng đồng trực tuyến tương đối dễ dàng, với rất nhiều trang web cung cấp tính năng này, hầu hết các cộng đồng trực tuyến đều có tuổi thọ ngắn. Việc tạo thuận lợi cho tương tác trực tuyến giữa các thành viên của nền tảng là rất

khó. Trong nhiều trường hợp, một số thành viên đã đăng câu hỏi, thông báo và ý kiến, nhưng không có phản hồi hoặc tương tác liên quan diễn ra. Cộng đồng sớm xuống cấp thành một “bảng thông báo”, nơi thông tin chỉ diễn ra một chiều và không có sự trao đổi.

Tuy nhiên, các diễn đàn trực tuyến nếu được vườn ươm doanh nghiệp ảo quản lý chặt chẽ sẽ có giá trị xây dựng thương hiệu và chia sẻ thông tin. Diễn đàn trực tuyến và các công cụ truyền thông xã hội có thể được đưa lên trang web với ít hoặc không mất phí. Nhưng một vườn ươm sẽ cần phân bổ thời gian và nguồn lực để giám sát nội dung người dùng, thường xuyên đăng thông báo mới, trả lời yêu cầu và cập nhật trang web.

#### Hộp 1. Các công cụ dành cho cộng đồng trực tuyến

- Wikipedia cung cấp tổng quan một loạt các phần mềm xã hội, có sẵn trên mạng [http://en.wikipedia.org/wiki/Social\\_software](http://en.wikipedia.org/wiki/Social_software)
- Ning là một giải pháp lưu trữ đám mây với bộ tính năng bao gồm chia sẻ hồ sơ người dùng, blog, diễn đàn, thư viện ảnh, hỗ trợ video và podcast, dòng thời gian giống như Facebook (newsfeed), các nhóm và lịch sự kiện. Nền tảng này cũng tích hợp với các mạng xã hội khác như Facebook, Twitter và YouTube. ([www.ning.com](http://www.ning.com)). Dịch vụ này không miễn phí. Các nhà cung cấp tương tự khác là [www.groupsite.com](http://www.groupsite.com), [www.groups](http://www.groups) và [www.socialgo.com](http://www.socialgo.com).

## **Kết nối mạng lưới các cộng đồng**

Các mạng ảo thành công cho thấy mạng trực tuyến là một "bản sao lưu" hay thư mục của các thành viên của một cộng đồng gặp gỡ và trao đổi trực tiếp. Ví dụ, sự thành công của cộng đồng Mobile Monday dựa trên các cuộc họp hằng tháng, nơi các thành viên đến tham dự những bài giảng thú vị và kết nối mạng lưới.

### **Hộp 2. Cộng đồng của Mobile Monday**

Mobile Monday (MoMo) là một nền tảng cộng đồng mở được thành lập tại Helsinki, Phần Lan vào năm 2000. Sáng kiến này bắt đầu như một cuộc gặp gỡ không chính thức của ngành công nghiệp di động Phần Lan vào tối thứ Hai năm 2000. Kể từ đó, nhiều "chi nhánh" của Mobile Monday đã được thành lập trên toàn thế giới, mỗi chi nhánh tổ chức các sự kiện hằng tháng cho ngành công nghiệp di động.

Trong khi MoMo theo truyền thống dành cho các cuộc gặp mặt trực tiếp, hầu hết các chi nhánh đã mở trang web của riêng họ và các thành viên được kết nối bằng cách thành lập các nhóm trên các phương tiện truyền thông xã hội hiện có như Facebook và LinkedIn. Để đáp ứng nhu cầu này, MoMo đã ra mắt một nền tảng trực tuyến kết nối các cá nhân với nhau và hiện đã phát triển tại hơn 100 địa điểm trên toàn thế giới.

Tất cả các nhà cung cấp dịch vụ đã thành công trong việc thiết lập một cộng đồng ảo đều có chung một đặc điểm là các thành viên tham ra đều rất đam mê. Một bài học quan trọng là sự đam mê không thể được tạo ra trực tuyến. HUB, BiD network, Mobile Monday, tất cả đều tổ chức các sự kiện tại một địa điểm cụ thể, nơi các thành viên hoặc tình nguyện viên được mời tham dự và khuyến khích tương tác. Ngoài các sự kiện này, họ còn có một nền tảng trực tuyến, được sử dụng như một cuốn "Danh bạ địa chỉ" và "Lịch sự kiện" hoặc "bảng tin nhắn" của nhà cung cấp dịch vụ và các thành viên mạng lưới. Các sự kiện này giúp thiết lập giai điệu và tạo ra sự năng động, động lực và sự nhiệt tình cho các thành viên.

Một cộng đồng năng động sẽ huy động các thành

viên đóng góp công sức và nguồn lực một cách tích cực. Tuy nhiên cũng cần tạo điều kiện để kích thích và tập trung vào các sáng kiến của thành viên.

### **Bài học từ HUB: Tránh thái độ khách hàng**

Đối với HUB, một bài học quan trọng để các thành viên hoạt động và tham gia tích cực là cần tránh các thành viên phát triển "thái độ khách hàng". Thông điệp quan trọng của HUB là "các thành viên là những chủ nhân của HUB" và "HUB là những gì bạn tạo ra nó".

Ngoài ra, về mặt quản lý, linh hồn của HUB được duy trì bởi những người "chủ" của vườn ươm này. Việc làm chủ là một kỹ năng, thậm chí là một nghệ thuật. Một người chủ tốt tạo ra một bầu không khí làm việc tích cực, là một người năng động, thực hành và giao tiếp, người kết nối các thành viên lại với nhau để tạo ra sức mạnh tổng hợp.

### **Tiếp cận nguồn tài chính của cộng đồng**

Như đã đề cập trong các phần trước, một số vườn ươm doanh nghiệp ảo nhằm mục đích kết nối các nhà đầu tư và doanh nghiệp. Cộng đồng ảo có thể đóng một vai trò trong việc kết nối này.

Ví dụ, BiD network, Y-Combinator và Founders Institute đã phát triển mạng lưới các nhà đầu tư của riêng họ và tổ chức các phiên thuyết trình thường xuyên, nơi các doanh nghiệp ươm tạo có thể trình bày ý tưởng của mình trước các nhóm nhà đầu tư tiềm năng.

Một bài học quan trọng là việc kết nối các nhà đầu tư Châu Âu và Hoa Kỳ với các doanh nghiệp vừa và nhỏ (khởi nghiệp) ở các nước đang phát triển tỏ ra vô cùng thách thức. Hầu hết các nhà đầu tư có sở thích và tiêu chí riêng của họ về lĩnh vực kinh doanh, khu vực địa lý và quy mô tối thiểu của khoản đầu tư. Ngoài ra, mặc dù các nhà đầu tư rất muốn đầu tư vào một quốc gia đang phát triển, nhưng không quen thuộc với bối cảnh địa phương, các rào cản văn hóa, chi phí giám sát và giao dịch cao là những trở ngại rất lớn.

Các doanh nhân khởi nghiệp vừa và nhỏ có nhiều

khả năng được đầu tư bởi một nhà đầu tư gần gũi với doanh nghiệp của họ về mặt địa lý và văn hóa.

Tuy nhiên, hầu hết các nhà đầu tư không quan tâm đến các ý tưởng của dự án; họ có tin tưởng hơn vào một doanh nghiệp có tiềm lực và giàu kinh nghiệm hơn. Ngoài ra, sự khao khát mạo hiểm của các nhà đầu tư thiên thần rất khác nhau. Trong một số lĩnh vực hoặc quốc gia, các nhà đầu tư thiên thần chắc chắn xuất hiện sớm hơn nhiều so với ngân hàng. Tuy nhiên, cũng có những ví dụ về mạng lưới nhà đầu tư thiên thần rất hiếm khi đầu tư. Trong hầu hết các hệ sinh thái kinh doanh, có rất ít khoản đầu tư thiên thần hay ngân hàng thương mại đầu tư vào các doanh nghiệp khởi nghiệp.

### Hộp 3. Thiết lập mạng lưới nhà đầu tư thiên thần địa phương

BiD Network đã phát triển được cái gọi là "cách tiếp cận của nhà vô địch".

1. Các đối tác trong nước của BiD Network tìm kiếm các doanh nhân (đã từng là doanh nhân) trong khu vực có ảnh hưởng và giàu có. Thông qua kiểm tra lý lịch chính thức cũng như không chính thức, bao gồm thông tin từ các tổ chức pháp lý, phòng xếp hạng, tổ chức tài chính và các doanh nhân khác, mạng lưới này nhằm mục đích chọn một doanh nhân vô địch có "tiền sạch".

2. Nếu các doanh nhân này xác nhận sự quan tâm và sẵn sàng đầu tư vào các doanh nghiệp vừa và nhỏ tại địa phương, BiD Network sẽ tổ chức một "phiên chào hàng" tại một địa điểm mà nhà đầu tư thiên thần lựa chọn. Điều kiện là nhà đầu tư đưa đến một số bạn bè có cùng chí hướng và sau đó đối tác của BiD Network lựa chọn và chuẩn bị cho 5 doanh nhân thuyết trình. Trong "phiên chào hàng", thông tin được trao đổi, tuy nhiên các cuộc đàm phán chưa được cho phép.

3. Nếu có sự kết nối hay một mối quan tâm tiềm năng để đầu tư từ một trong những nhà đầu tư, BiD Network cung cấp các kiến thức chuyên môn, huấn luyện và mẫu hợp đồng cho cả nhà đầu tư và doanh nhân và sắp xếp một cuộc gặp mặt mới. Trong phiên thứ hai này, các hợp đồng dự thảo có thể được thảo luận và đàm phán dưới sự hỗ trợ của BiD network và đối tác của nó khi điều này là bắt buộc. Nhà đầu tư thường mang theo kế toán và/hoặc luật sư của mình.

Như vậy, việc xây dựng một mạng lưới có thể cải thiện chất lượng dịch vụ của vườn ươm và có thể cắt giảm chi phí hoặc thậm chí tạo ra doanh thu. Những bài học chính về các cộng đồng ảo nổi bật như sau:

- Diễn đàn trực tuyến và các công cụ truyền thông xã hội có thể được thêm vào một trang web với ít hoặc không mất phí. Nhưng một cơ sở ươm tạo sẽ cần phân bổ thời gian và tài nguyên để giám sát nội dung người dùng, thường xuyên đăng thông báo mới, trả lời yêu cầu và để cập nhật trang web.

- Phương tiện truyền thông xã hội có thể được sử dụng để xây dựng và duy trì thương hiệu trong các cộng đồng thực tế hiện có hoặc để truyền bá lời mời, thông báo và tin tức; xây dựng một cộng đồng trực tuyến tích cực nơi các thành viên trao đổi kiến thức là rất khó.

- Các cộng đồng ảo thành công dựa trên các sự kiện kết nối mạng lưới hoặc đào tạo kết hợp thường xuyên, thường là ngoài giờ hành chính. Các thành viên tham gia các mạng để học hỏi, lấy cảm hứng và xây dựng mạng lưới của họ.

- Làm chủ một cộng đồng là một nghệ thuật và đòi hỏi các kỹ năng và nguồn lực.

- Mạng lưới tài chính hoạt động tốt nhất nếu chúng thu hút được các nhà đầu tư về mặt địa lý và văn hóa gần với các doanh nghiệp ươm tạo.

### GỌI VỐN CỘNG ĐỒNG VÀ HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC TỪ CỘNG ĐỒNG

Công cụ ươm tạo doanh nghiệp ảo cuối cùng là "huy động cộng đồng" trực tuyến. Mặc dù trong các ví dụ trước về các công cụ ươm tạo doanh nghiệp ảo dựa trên sự tương tác giữa các thành viên của các nhóm được chọn (nhân viên ươm tạo, nhà cung cấp dịch vụ, các doanh nghiệp ươm tạo hay thành viên của cộng đồng khác), cộng đồng trực tuyến là một cộng đồng người dùng ảo ẩn danh.

#### Gọi vốn cộng đồng

Phương tiện truyền thông xã hội, cộng đồng trực

tuyến và công nghệ thanh toán vi mô có thể thu hút nhiều người và đóng góp an toàn với chi phí rất thấp. MYC4 là một ví dụ về thị trường Internet nơi các nhà đầu tư từ khắp nơi trên thế giới có thể cho vay tiền trực tiếp cho các doanh nghiệp.

#### **Hộp 4. MYC4**

MYC4 là một nền tảng ngang hàng trực tuyến, nơi các cá nhân có thể trở thành "nhà đầu tư cộng đồng" và cung cấp các khoản vay trực tiếp cho các doanh nghiệp nhỏ. Các nhà đầu tư tạo tài khoản trên trang web có nhiều loại hình doanh nghiệp thứ ba để lựa chọn, sau đó họ bỏ thầu để hỗ trợ. Người nhận, sau khi đồng ý với các điều khoản, đóng giao dịch. Giá thầu có thể chỉ là 5 €, trong khi thời gian trả nợ có thể kéo dài đến 3 năm. Cho đến nay, 18.668 nhà đầu tư từ 110 quốc gia đã cho vay 13.846.913 € cho 7.016 doanh nghiệp nhỏ tại 7 quốc gia châu Phi.

#### ***Huy động nguồn lực từ đám đông***

Huy động nguồn lực từ đám đông (Crowdsourcing) có nghĩa là các vấn đề được thông báo đến một nhóm người giải quyết vấn đề không xác định dưới hình thức một cuộc gọi mở cho các giải pháp. Người dùng - còn được gọi là cộng đồng - thường hình thành các cộng đồng trực tuyến và gửi giải pháp. Cộng đồng này cũng phân loại thông qua các giải pháp, tìm ra những giải pháp tốt nhất. Những thứ này sau đó thuộc sở hữu của tổ chức thông báo

vấn đề ở nơi đầu tiên - người huy động nguồn lực từ đám đông - và những cá nhân chiến thắng trong đám đông đôi khi được khen thưởng.

Có những nền tảng tìm nguồn lực từ cộng đồng nhằm hỗ trợ các dự án hoặc doanh nghiệp (xã hội) mới nổi ở các nước đang phát triển. Một ví dụ là Nabuur.com, một nền tảng tình nguyện trực tuyến liên kết các tình nguyện viên trực tuyến với các cộng đồng ở Châu Phi, Châu Á và Châu Mỹ Latinh. Kết nối thông qua Nabuur.com, họ chia sẻ ý tưởng và tìm giải pháp cho các vấn đề địa phương.

Như vậy, huy động nguồn lực từ cộng đồng có thể phù hợp với các vườn ươm hay doanh nghiệp ươm tạo với định nghĩa vấn đề rõ ràng, chẳng hạn như phản hồi về thiết kế sản phẩm hoặc dịch vụ mới (như được đề xuất bởi Mobile Monday trong giai đoạn khởi động) hoặc phản hồi về các thách thức liên quan đến mô hình kinh doanh cụ thể. Gọi vốn cộng đồng có thể cung cấp quyền tiếp cận cơ hội tài chính, đặc biệt là khi các vườn ươm có thể kết nối với các nền tảng gọi vốn cộng đồng hiện có.

***Nguyễn Lê Hằng***

#### **Tài liệu tham khảo:**

- InfoDev report: Lessons learned from virtual business incubation, 2011
- InfoDev, Module 11. Setting-Up Virtual Services